

از چاه تا جایگاه؛ هزینه تأمین فرآورده‌های نفتی

بخش دوم، شفاف‌سازی هزینه تمام شده

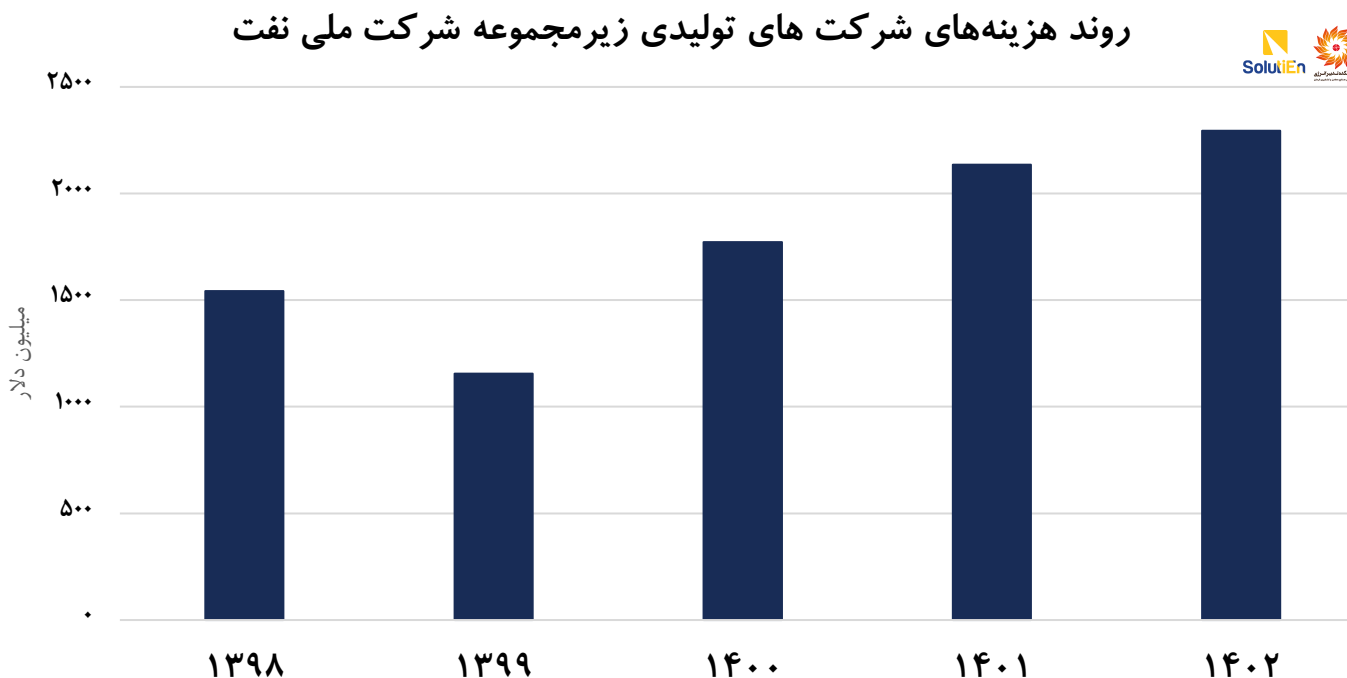
آبان ۱۴۰۳

۱.۸ میلیارد دلار؛ میانگین ۵ ساله هزینه تولید سرچاهی خوراک پالایشگاهها

- بررسی روند هزینه ۱۳ شرکت تولیدی ذیل شرکت ملی نفت نشان می دهد که هزینه ریالی این شرکت ها به طور متوسط سالانه ۴۵٪ رشد داشته اما با توجه به عدم وجود روندی مشخص در نرخ نیما، هزینه های دلاری شرکت با نوسان روبرو بوده است. سهم هزینه شرکت های تولیدکننده نفت خام ۷۸٪ و سهم شرکت های تولیدکننده گاز و میعانات ۲۲٪ از مجموع هزینه های سرچاهی تولید بوده است.
- همچنین برآورد می شود هزینه تولید شرکت های تولیدی، معادل ۲۹٪ از مجموع هزینه تولید نفت خام (شامل هزینه های ادارات مرکزی، تأمین مالی و اکتشاف) باشد.

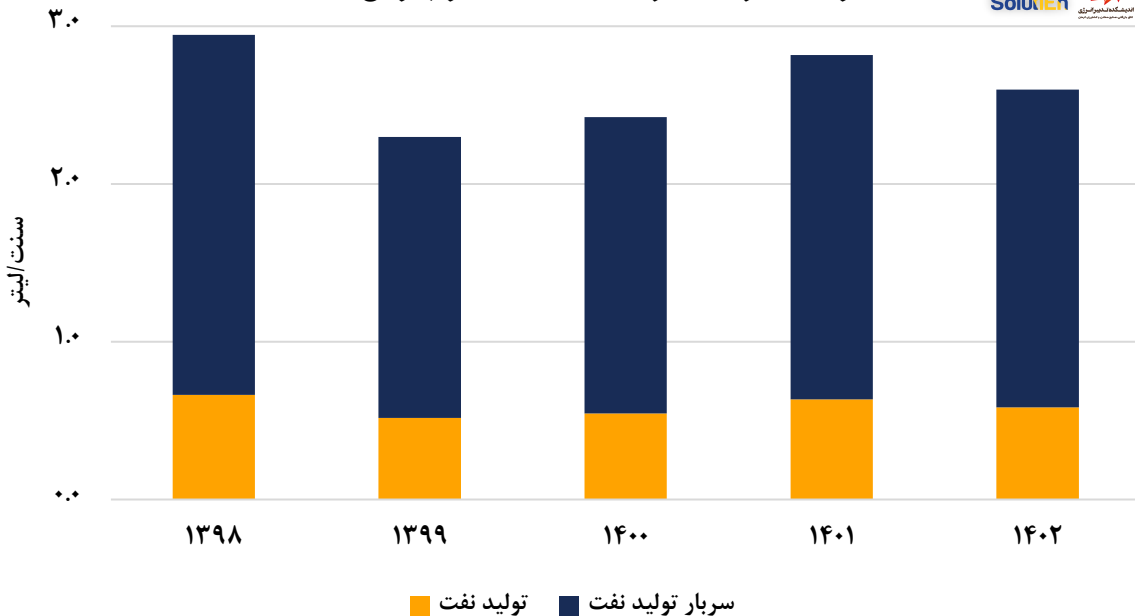

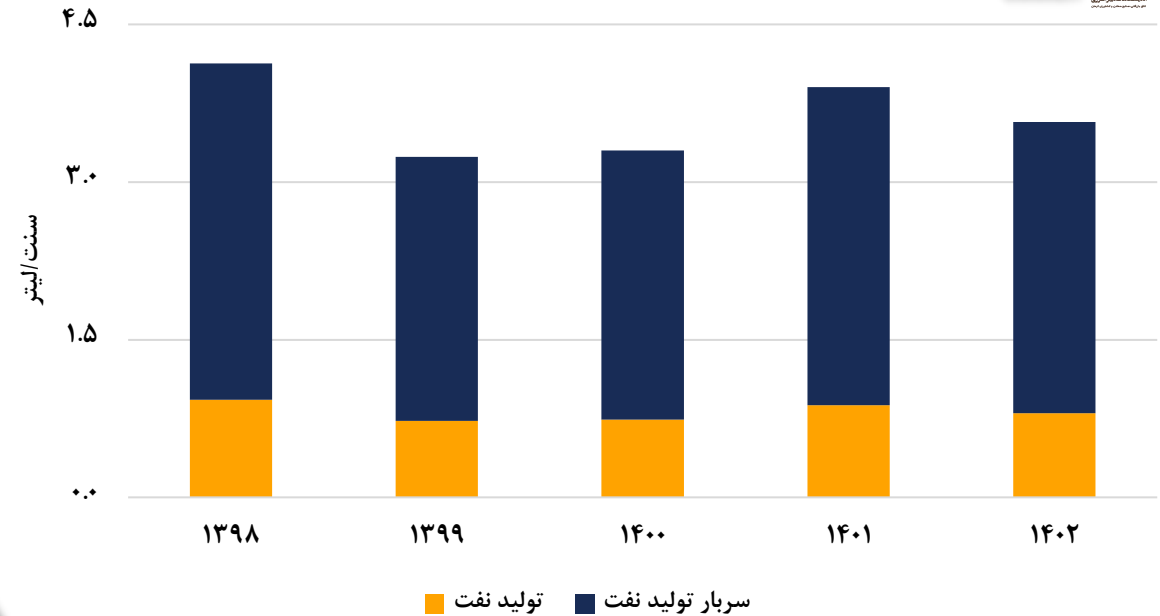
هزینه تولید خوراک بنزین و گازوئیل به ازای هر لیتر؛ ۲.۶ و ۳.۶ سنت

- همان گونه که در بریف قبل بیان شد، سبد خوراک بنزین کشور شامل ۴۱٪ میعانات و ۵۹٪ نفت خام است. این سبد برای گازوئیل به ترتیب برابر ۱۳٪ و ۸۷٪ می‌باشد.
- با در نظرگیری نسبت متفاوت خوراک (نفت خام و میعانات) فرآورده‌های پالایشی، هزینه تولید خوراک برای یک لیتر بنزین و گازوئیل در سال ۱۴۰۲ به ترتیب برابر ۲.۶ و ۳.۶ سنت می‌باشد.

هزینه «تولید خوراک» یک لیتر بنزین

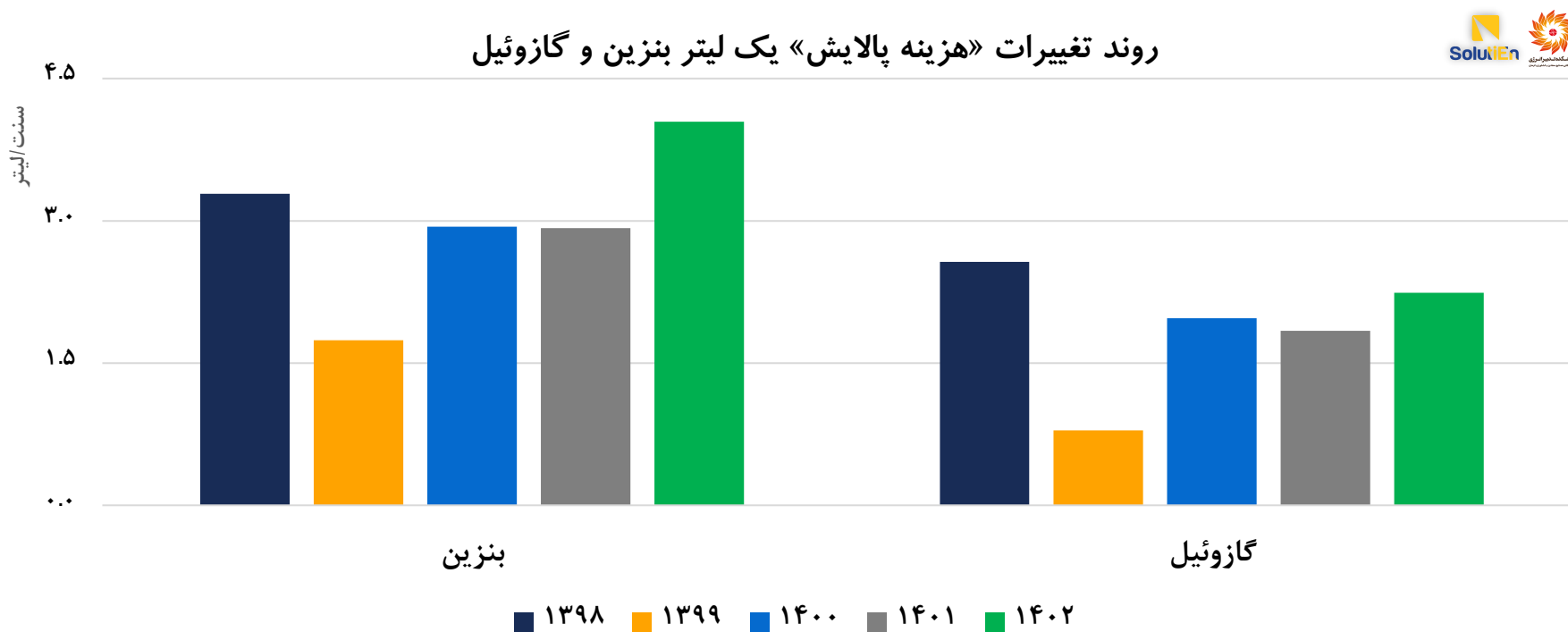
هزینه «تولید خوراک» یک لیتر گازوئیل

هزینه پالایش هر لیتر بنزین و گازوئیل؛ ۴ و ۲.۲ سنت

متوسط هزینه پالایشگاه ها به منظور تولید بنزین و گازوئیل طی ۵ سال گذشته به طور متوسط برابر ۱۱۰۰ و ۷۳۰ میلیون دلار می باشد. علت بالاتر بودن هزینه پالایش بنزین، عمدتاً مرتبط با هزینه های پالایشگاه ستاره خلیج فارس می باشد.

با توجه به تولید ۱۰۰ و ۱۰۶ میلیون لیتری بنزین و گازوئیل در پالایشگاه های کشور، هزینه پالایش هر لیتر بنزین و گازوئیل در سال ۱۴۰۲ به ترتیب برابر ۴ و ۲.۲ سنت می باشد.

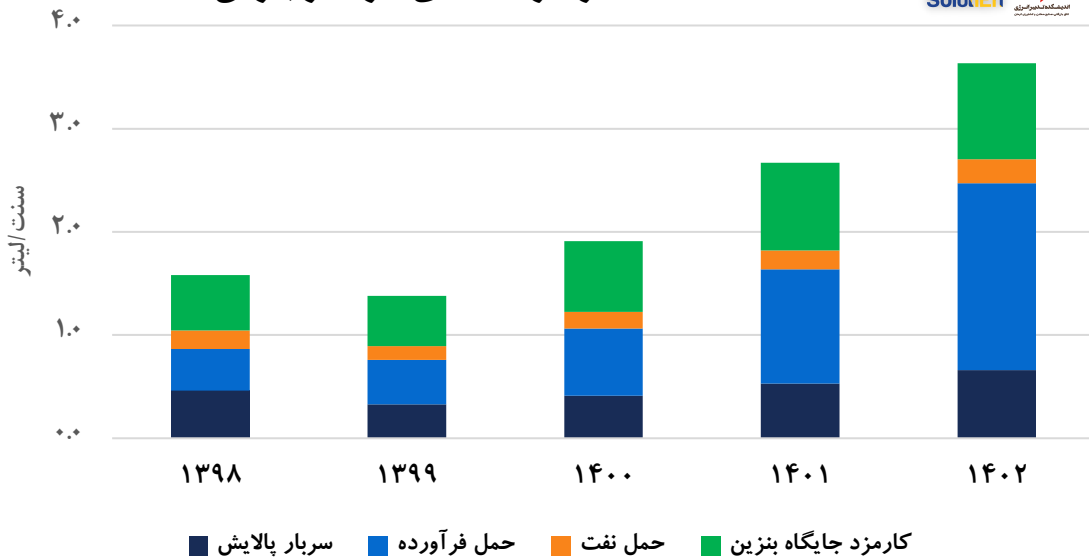

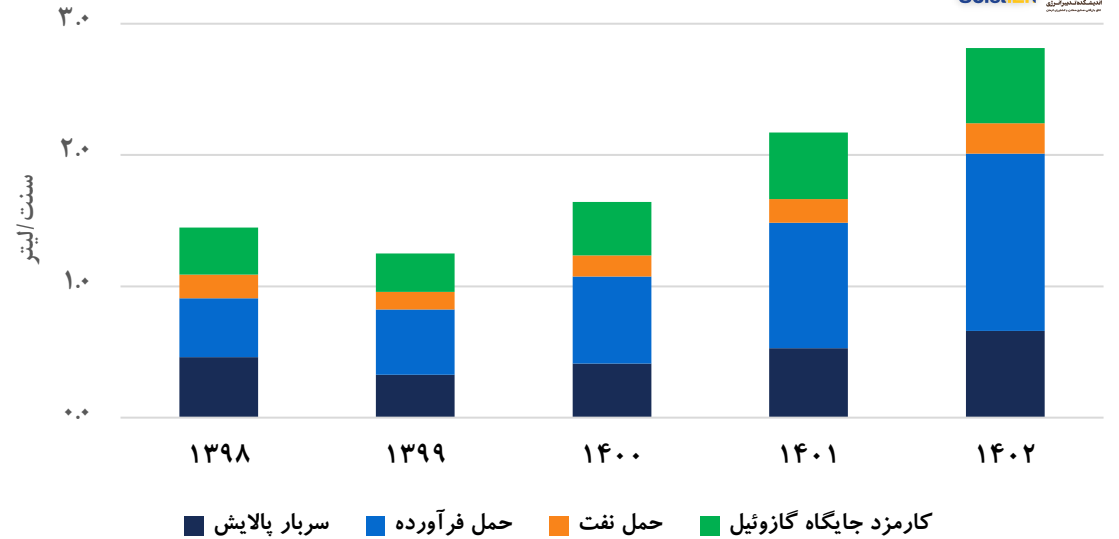
سایر هزینه های عرضه هر لیتر بنزین و گازوئیل؛ ۳ و ۴ سنت

علاوه بر هزینه‌های تولید و پالایش، تامین یک لیتر بنزین شامل هزینه های سربار پالایش (هزینه های شرکت‌های ذیل شرکت پالایش و پخش)، هزینه های انتقال خوراک و فرآورده‌ها و هزینه جایگاه‌های عرضه بایستی لحاظ شود. بدین ترتیب در سال ۱۴۰۲ سایر هزینه‌ها برای عرضه هر لیتر بنزین و گازوئیل به ترتیب برابر ۴ و ۳ سنت بوده است.*

شکست «سایر هزینه‌ها»ی هر لیتر بنزین

شکست «سایر هزینه‌ها»ی هر لیتر گازوئیل

* افزایش چشمگیر هزینه‌های انتقال فرآورده عمدتاً ناشی از افزایش حجم انتقال فرآورده ها می باشد

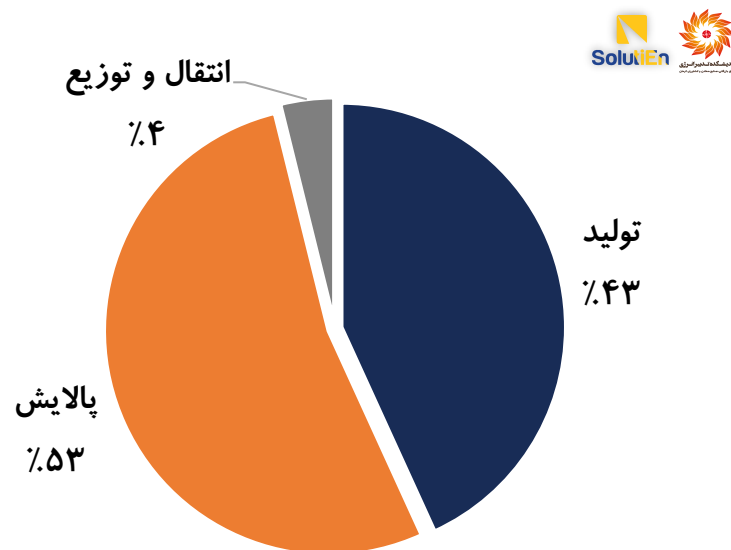

هزینه سرمایه‌گذاری تولید تا توزیع هر لیتر بنزین و گازوئیل؛ ۳.۲ سنت

- علاوه بر هزینه های جاری، هزینه های سرمایه گذاری از تولید تا توزیع نیز در محاسبه عرضه لحاظ شده است.
- بر این اساس هزینه سرمایه گذاری تولید هر بشکه نفت خام ۱۶۵۰۰ دلار، هزینه سرمایه گذاری هر بشکه پالایشگاه خوراک میعانات و نفت خام بترتیب ۱۰.۵ و ۲۲.۵ دلار است. هزینه سرمایه‌گذاری* تولید تا توزیع هر لیتر بنزین و گازوئیل برابر و معادل با ۳.۲ سنت به ازای هر لیتر می باشد.

شکست «هزینه‌های سرمایه‌گذاری» هر لیتر بنزین و گازوئیل

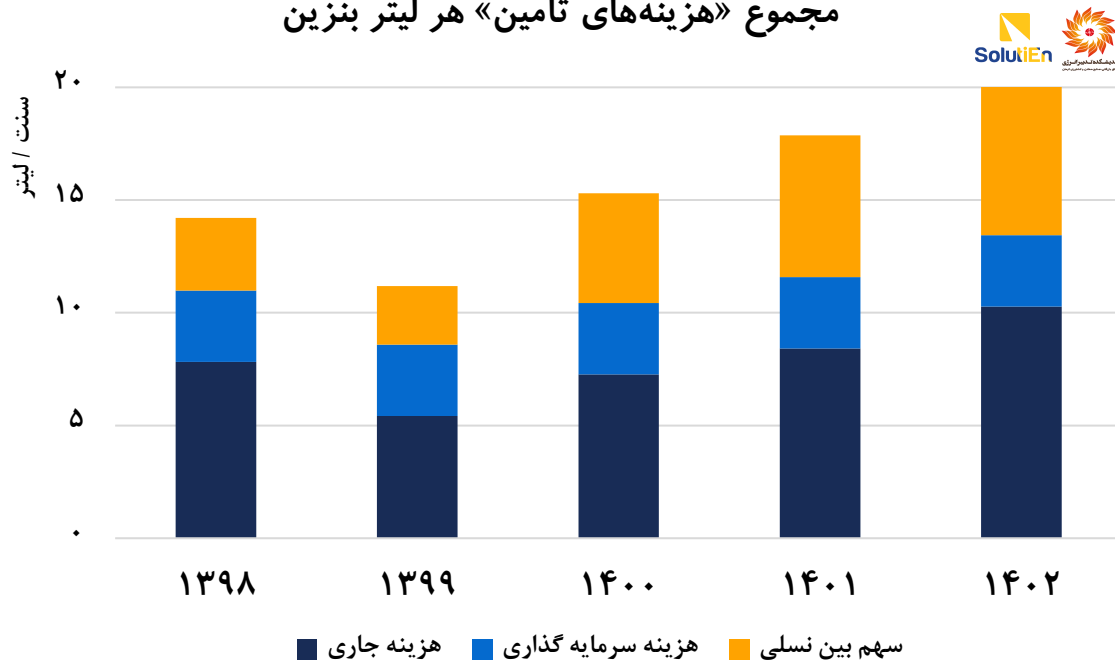
* هزینه سرمایه‌گذاری بر اساس میانگین هزینه طرح‌های ۲۸ مخزن، هزینه پالایشگاه میعانات بر اساس پالایشگاه ستاره، پالایشگاه خوراک نفت بر اساس پالایشگاه نگین مکران و خط لوله بر اساس خط لوله مهرآران-شیراز برآورد شده است.

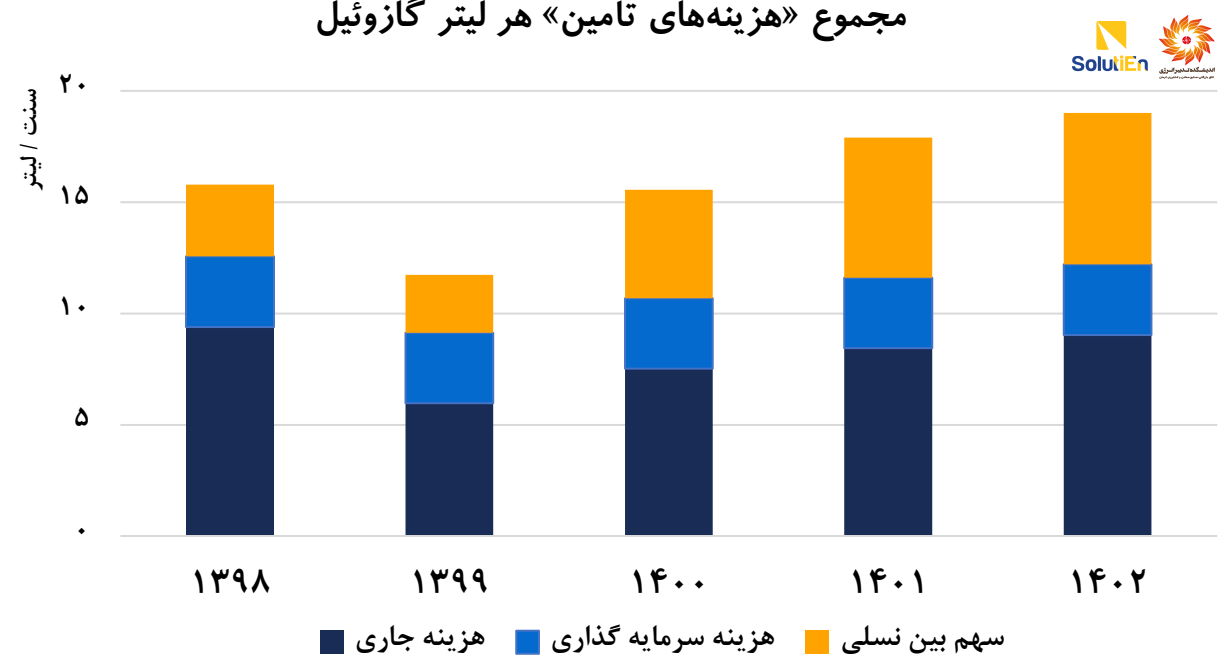
مجموع هزینه تأمین هر لیتر بنزین و گازوئیل؛ ۲۰ و ۱۹ سنت

- مطابق قوانین بالادستی، ۴۰٪ از درآمد حاصل صادرات نفت خام، به عنوان منابع بین نسلی شناخته می شود. با توجه به میزان تولید و قیمت نفت خام صادراتی ایران، این سهم در سال ۱۴۰۲ برابر با ۷ سنت به ازای هر لیتر می باشد.
- با در نظر گرفتن هزینه های مذکور و بر مبنای داده های سال ۱۴۰۲، برآورد هزینه تولید تا خرده فروشی هر لیتر بنزین و گازوئیل به ترتیب برابر ۲۰ و ۱۹ سنت می باشد که در صورت عدم محاسبه سهم بین نسلی، هزینه به ۱۳ و ۱۲ سنت کاهش خواهد یافت.
- بر این اساس، سهم هزینه های جاری از هزینه تولید بنزین و گازوئیل ۴۷٪ و سهم هزینه های سرمایه گذاری ۱۷٪ می باشد.

مجموع «هزینه های تأمین» هر لیتر بنزین

مجموع «هزینه های تأمین» هر لیتر گازوئیل

Ref: SolutiEn analysis based on NIORDC, subsidiaries, and Refineries FSs, 2018-2023.

اندیشکده تدبیر انرژی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان

درباره اندیشکده:

اندیشکده تدبیر انرژی در دی ماه سال ۱۳۹۷ به عنوان یکی از زیر مجموعه‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان به منظور اثر بخشی بر اصلاح حکمرانی انرژی کشور از طریق آگاه‌سازی، ایجاد سرمایه اجتماعی، آسیب شناسی مسائل حوزه سیاست گذاری، تولید محتوای کارشناسی و قابل اتکا و ارائه راهکارهای لازم به تصمیم گیرندگان، تاسیس گردیده است.

About us:

We are a research and consultancy company based in Tehran. Our focus is on the energy industry with an integrative, evidence-based, and outcome-oriented approach to provide solutions for public and private organizations in the sector.

 info@solution.net

 t.me/solution

 [Linkedin.com/company/solution](https://www.linkedin.com/company/solution)

 eptt.ir@gmail.com

 034-3244232

 034-32483374